

CD JAZZ Vreemd fruit Fabrizio Cassol

De Belgisch-Congolese zangeres Marie Daulne stond vanaf de jaren 1980 met Zap Mama op alle podia. Ze bracht een ingenieuze mix van soul, gospel en Afrikaanse ritmes. Haar muziek prijkt nu ook op de nieuwe cd van Fabrizio Cassol en zijn vele vrienden.

Fabrizio Cassol, in 1964 geboren in het Waalse Ougrée, is een Belgische saxofonist en componist. Sinds 1991, toen hij in Centraal-Afrika de muziek van de pygmeeën ontdekte, staat zijn oeuvre in dienst van de wereldmuziek. Cassol beschouwt ook zijn *Strange Fruit* als een 'wereldopera'. Dit nieuwe opus kostte hem vier jaar en een wereldreis.

Maar wat valt er nu te beleven op deze cd? Ontzettend veel, vinden wij. Het is een interessante poging om de intimiteit van de jazz te kruisen met de vrolijke ritmes van andere tradities, vooral dus uit Afrika. Achter de liedjes zit meer dan je op het eerste gezicht vermoedt. De cd vormt dan ook het intieme dagboek van een reizende zoekker.

Dat wordt duidelijk als we kijken naar het centrale deel waar ook de sterkste song te vinden is. Dat is het sinds Billie Holliday onvergetelijke *Strange Fruit*, hier

overtuigend vertolkt door de zwarte Amerikaanse sopraan Claron McFadden.

De song dateert uit de jaren 1930 en werd in 1939 door Holliday opgenomen. Het nummer klaagt op een beklijvende manier het racisme in de Verenigde Staten aan. Het 'fruit aan de bomen' is een door de Ku Klux Klan opgeknoopte zwarte. Eng, maar het wordt adembenemend wanneer de frisse stemmen van La Choroline, het jeugdkoor van De Munt, samen met de zangeres flarden uit de *Matthäuspassion* van Johann Sebastian Bach zingen.

Als christen kun je niet anders dan koude rillingen krijgen, als je beseft hoe we vanuit een volstrekt onverwachte hoek worden geconfronteerd met de diepe kern van ons geloof. Artiësten tonen ons hoe in de vernederde en om zijn huidkleur vermoorde sukkelaar de verlaten Jezus op het kruis te aanschouwen valt. Inderdaad, dit is 'vreemd fruit'.

Meteen daarna laat een heerlijk klinkend Hammondorgel ons horen: „If Jesus was a black man / If Jesus was a woman”, (Als Jezus nu eens een zwarte was / Als Jezus nu eens een vrouw was). (JC)

Fabrizio Cassol, *Strange Fruit*, met Oumou Sangare, Marie Daulne, David Linx, Baba Sissoko, Claron McFadden, Kris Dane, Melissa Givens en La Choroline, EMI/Blue Note (distributie EMI), 5009 7313782 5, 20,50 euro.

CD WERELDMUZIEK Koninklijke tango Astor Piazzolla

Sinds honderd jaar is de Argentijnse tango een aanvaarde muziekvorm die af en toe zelfs in het klassieke muziekbedrijf wordt binnengeloodst. In 1907 kreeg de tango internationaal erkenning, maar na de Tweede Wereldoorlog ging het bergaf met de populariteit. Veertig jaar later zette de kentering zich in. Bandoneonspeler Astor Piazzolla bevrijdde de tango. Hij componeerde bovendien meerdere meesterwerken. Een van de belangrijkste is *Aconcagua* uit 1979, dat op deze cd een knappe uitvoering krijgt. Het

is een concerto in drie delen voor bandoneon, piano, strijkers, harp en percussie.

Piazzolla beschouwde de bandoneon als soloinstrument en dat is het ook op deze cd van de bekende Nederlandse bandoneonspeler Carel Kraayenhof. Vijf van de elf nummers zijn van de hand van Piazzolla, daarbij het beroemde *Milonga del Angel* en het innige *Nonino*. Kraayenhof zelf tekent voor enkele composities. De klankopname dient de vertolking door het kamerorkest van het Concertgebouw en het Nederlands Kamerkoor. Het toont hoe de tango de ruwe danspaleizen van Buenos Aires is ontgroeid. (JC)

Tango Royal, door Carel Kraayenhof (bandoneon), met het Sexteto Canyonque, het Concertgebouw Chamber Orchestra en het Netherlands Chamber Choir onder leiding van Ed Spanjaard, 1 superaudiocd, Pentatone (distributie codex), PTC 5186 008, 20,50 euro.

BOEK SAMENLEVING Naar Compostela De Aguirre & Vermeulen

Dertig jaar geleden stapten Willy, Marnix en Marc van Avallon in Frankrijk naar Santiago de Compostela. Marnix en Marc waren zeventien en zwierden beiden al jaren van de ene instelling naar de andere, om te eindigen in de gemeenschapsinstelling in Mol. Willy was hun begeleider. Het was de allereerste tocht van Oikoten 450 jongeren en hun begeleiders volgden in

hun spoor. Ze trokken van dorp naar dorp en hopelijk ook van een donker verleden naar een lichtere toekomst.

Naar aanleiding van de verjaardag van de vereniging Oikoten, die intussen Alba heet, werden de verhalen van dertig jongeren verzameld in het boek *Ik dus naar Compostela*. Daarnaast komen er ook begeleiders aan het woord, jeugdrechters en familieleden van de jongeren die op tocht gingen.

„Als ik dat nu als oudere bekijk, dertig jaar later... Ik zou het toch moeilijk vinden om meteen zoveel vertrouwen te geven. Zomaar tegen twee jonge gasten zeggen: 'Doe maar'", zegt Marnix. „Maar voor ons was het toen wel vanzelfsprekend dat we niet gingen weglopen en dat we geen stommiten gingen doen.”

Uit heel wat verhalen blijkt dat vooral de vrijheid onderweg voor de jongeren erg betekenisvol is. Van de instelling waar ze de regels moeten volgen en zelf weinig te beslissen hebben, komen ze in een situatie terecht waarin ze zelf

verantwoordelijkheid dragen. Bij velen maakt het hun hoofd vrij.

De waarde van een organisatie als Oikoten is moeilijk te bepalen. Sommige jongeren belandden na hun tocht opnieuw in de problemen, anderen gooien het roer om en vinden hun weg. Maar de meesten koesteren de herinneringen aan hun tocht nog steeds. (JVH)

Phara De Aguirre & Stefaan Vermeulen, *Ik dus naar Compostela. Jong geweld op zoek naar een uitweg*, Lannoo, Tielt, 2012, 321 blz., 19,99 euro, ISBN 978 94 014 0124 1.

BOEK BIJBEL Oudste evangelie Egbert Rooze

Duizenden commentaren werden er reeds geschreven over het Marcusevangelie. Egbert Rooze, gewezen predikant van de protestantse Kerk in Antwerpen, voegt er 272 bladzijden aan toe. Rooze wil Marcus' evangelie, het oudste maar ook kortste, lezen

als een 'tegenevangelie'. 'Evangelie' is immers in oorsprong geen christelijk woord, maar betekent de aankondiging van het 'goede nieuws' van de overwinning van de keizer. Door het woord 'evangelie' reeds in zijn eerste zin aan Jezus Christus te koppelen, plaatst Marcus zich volgens Rooze in een tegenbeweging.

De auteur leest alle onderdelen vanuit de historische context van de overwinning van de Romeinen op de Joden in 70 na Christus. Rooze plaatst zich in een traditie van Bijbeluitleg die vooral oog heeft op de context waarin de geschriften zijn ontstaan en meent dat deze daarop een antwoord zijn. Woorden, termen en verhalen zijn een reactie. „Het rijk dat moet komen, is het Romeinse Rijk op zijn kop”, stelt hij.

Volgens Rooze is de Messiaanse beweging erbij gebaat dat mensen in een verschillende context

en staande in datzelfde basisvertrouwen, geloven dat er wel een alternatief bestaat voor het 'evangelie' van deze wereldorde. En dat ze dit geloof kunnen verwoorden in een begrijpelijke taal voor vandaag. (EDS)

Egbert Rooze, *Marcus als tegenevangelie*, Halewijn, Antwerpen, 2012, 272 blz., 17 euro, ISBN 978 90 8528 238 9.

BOEK GESCHIEDENIS Minister in 1940 Bert Govaerts

De katholieke politicus Albert De Vleeschauwer (1897-1971) speelde een grote rol tijdens de oorlogsjaren 1940-1944, toen hij minister van Koloniën was. Als lid van de regering in ballingschap hield hij niet alleen Congo uit de handen van de Duitse bezetter, hij maakte dat de Congolese bodemschatten de geallieerden dienden. Het meest spraakmakende dossier uit zijn ambtsperiode was de verkoop van Belgisch uranium aan de Verenigde Staten, die er de eerste atoombom mee maakten.

De Vleeschauwer maakte deel uit van de vierkoppige Belgische

regering in ballingschap. Historicus Bert Govaerts maakt in zijn biografie duidelijk dat het deze professor handelsrecht was, die in de zomer van 1940 in zijn eentje het land in de oorlog hield en het Belgisch regime redde, los van de figuur van koning Leopold III die – tegen de wens van de regering in – de wapens had neergelegd. Volgens Govaerts was de zomer van 1940 De Vleeschauwers politieke hoogtepunt.

Vreemd genoeg werd De Vleeschauwer tijdens de Koningskweste in de periode 1945-1950 de politieke advocaat van Leopold III. En hij was minister van Binnenlandse Zaken toen in juli 1950 rijkswachters betogers neerschoten, een gebeurtenis die leidde tot het ontslag van de pas uit ballingschap teruggekeerde koning.

Uit Govaerts' gedetailleerde biografie komt het beeld naar voren van een politiek 'beest', een geslepen vos die door zijn tijdgenoten werd beschuldigd van arrivisme. Govaerts gaat terug tot de origines van De Vleeschauwer, de zoon van een postbode uit Nederbrakel. De jongen mocht studeren bij de paters passionisten en trad ook in de congregatie in. Hij volgde priesterstudies in Nederland toen hij werd opgeroepen om te dienen

aan het IJzerfront. Na de oorlog verliet hij evenwel het klooster. Op grond van zijn krijgsmacht mocht hij zich uitzonderlijk inschrijven aan de universiteit en na rechtenstudies meteen aan de slag gaan als advocaat, zonder de gebruikelijke stages. Via de Boerenbond en de katholieke universiteit werd hij al gauw kamerlid en minister. Zijn politieke carrière zou in mineur eindigen met een veroordeling wegens sjoemelen.

Govaerts maakt ook korte metten met de veronderstelling van auteur-politicus Jean-Pierre Van Rossem dat De Vleeschauwer de opdrachtgever was van de moord op de communist Julien Lahaut in augustus 1950. (EDS)

Bert Govaerts, *Ik alleen! Albert De Vleeschauwer (1897-1971)*, Houtekiet, Antwerpen, 2012, 24,95 euro, ISBN 978 90 8924 209 9.